

Sygn. akt IV Kz 31/22

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Legnicy - IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący : SSO Paweł Pratkowiecki

Protokolant : sekr. sądowy Marta Wojnarowicz

po rozpoznaniu w sprawie **A. R.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i inne

zażalenia obrońcy oskarżonego

na postanowienie Sądu Rejonowego w Legnicy

z dnia 14 stycznia 2022 r.

w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 14 stycznia 2022 r. Sąd Rejonowy w Legnicy przedłużył wobec oskarżonego tymczasowe aresztowanie do 27 lutego 2022 r.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożyła obrońca oskarżonego i wniosła o uchylenie aresztu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew twierdzeniom obrońcy należy przyjąć, że na gruncie art. 258 § 2 k.p.k. istnieje domniemanie, że jeśli oskarżonemu stojącemu pod odpowiednim zarzutem in concreto grozi surowa kara, to może on w obawie przed nią podejmować bezprawne działania mające na celu zakłócenie postępowania, w szczególności zaś mataczyć lub ukrywać się przed wymiarem sprawiedliwości. W takiej sytuacji nie jest konieczne wykazanie konkretnych zachowań, które potwierdzałyby możliwość mataczenia lub ukrywania się. Ustawodawca w art. 258 § 2 k.p.k. z góry bowiem założył, że wizja surowej kary może skłonić oskarżonego do podejmowania takich działań. Na istnienie tego domniemania oraz na samodzielny charakter przesłanki z art. 258 § 2 k.p.k., jako podstawy aresztu, wskazał Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z 19 stycznia 2012 r., sygn. I KZP 18/11 (OSNKW 2012/1/1). Stanowisko to zasługuje na pełną aprobatę.

Co jednak ważne w kontekście uwag zawartych w zażaleniu, owo domniemanie może w realiach konkretnej sprawy zostać uchylone, gdy wykaże się, że pomimo grożącej surowej kary, oskarżony przebywając na wolności nie będzie podejmował bezprawnych działań w celu zakłócenia procesu. Jest to mechanizm gwarancyjny, który powoduje, że stosowanie aresztu na podstawie art. 258 § 2 k.p.k., nie jest i nie może być automatyczne, tj. przesądzone z uwagi na

ciężar gatunkowy zarzutu i grożącą surową karę. Na okoliczność tę Sąd Okręgowy w Legnicy wskazywał już wcześniej, m.in. w postanowieniu z 25 sierpnia 2021 r., sygn. akt IV Kz 319/21 (LEX nr 3215195).

Oczywiście nie można wymagać, by okoliczności znoszące domniemanie przyjęte na gruncie art. 258 § 2 k.p.k. udowodniono jednoznacznie, albowiem dotyczą one zachowań przyszłych i niepewnych. Muszą jednak istnieć przesłanki obiektywne, które z dużym prawdopodobieństwem pozwolą przyjąć, że pomimo grożącej realnie surowej kary oskarżony nie będzie się ukrywał, czy też mataczył. Zaliczyć można do nich m.in. fakt posiadania stałego miejsca pobytu, stałą pracę, wykształcenie, stabilną sytuację rodzinną, stan zdrowia, uprzednią niekaralność, wiek, możliwości i zobowiązania finansowe, możliwość realnego kontaktu ze świadkami, powiązania towarzyskie i rodzinne ze świadkami, a także charakterystykę i sytuację życiową świadków. Potrzeba wykazania tych okoliczności, wbrew twierdzeniom skarżącej, nie może być poczytywana, jako naruszająca zasadę wyrażoną w art. 41 Konstytucji RP, zwłaszcza, że organ prowadzący postępowanie ma obowiązek brać je pod uwagę z urzędu, bez względu na to, czy obrona wykazuje w tym zakresie jakąkolwiek inicjatywę (art. 253 § 1 k.p.k.).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy trzeba zauważyć, że oskarżony przed osadzeniem w areszcie nie posiadał stałego miejsca pobytu, odpowiada w warunkach recydywy, a rodzaj i charakter popełnionego przestępstwa oraz motyw, jakimi się wówczas kierował, potwierdzają jego brak poszanowania dla porządku prawnego i powodują, że realnie grozi mu za ten czyn surowa kara. Odmienne twierdzenia obrońcy nie przekonują. To, że oskarżony nie ukrywał się podczas innych postępowań karnych, nie zmienia faktu, że z przyczyn omówionych wyżej, niniejsza sprawa ma charakter szczególny, który każe inaczej oceniać jego możliwe i wysoce prawdopodobne zachowania na wypadek przebywania na wolności. Tym samym domniemanie wskazujące na realną obawę ukrywania się oskarżonego przed wymiarem sprawiedliwości, jest w niniejszej sprawie nadal aktualne i nie zostało uchylone. Stosowanie aresztu jest więc konieczne dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, zwłaszcza gdy się dodatkowo zwróci uwagę na treść art. 249 § 4 k.p.k. Należy przyjąć, że właśnie te okoliczności miał na uwadze i był do nich przekonany sąd pierwszej instancji decydując o przedłużeniu aresztu, gdy po raz kolejny posłużył się frazą o istnieniu przesłanki „wskazanej przez Sąd Okręgowy w Legnicy” (k- 879, 895).

Jedynie na marginesie należy zaznaczyć, że wiele wskazuje, iż Sąd Rejonowy zmierza do merytorycznego zakończenia postępowania. Z protokołu ostatniej rozprawy wynika, że obrona wycofała się z wniosku o dopuszczenie kolejnego dowodu (opinii biegłego) i nie złożyła innych wniosków dowodowych, a Sąd Rejonowy jedynie z własnej inicjatywy zdecydował o wyznaczeniu obronie terminu do złożenia zastrzeżeń do opinii prywatnej (k- 893v). Lektura akt póki co pokazuje, że obrona z możliwości tej nie skorzystała, a we wskazanym przez Sąd terminie złożyła jedynie zażalenie na postanowienie o tymczasowym aresztowaniu. Jest oczywiste, że Sąd Rejonowy musi ustalić wartość zniszczonego mienia, choć zarazem wydaje się, że w procesie karnym, zwłaszcza gdy w sprawie stosowane jest tymczasowe aresztowanie, nie jest konieczne, by uczynić to w sposób precyzyjny, gdyż wiąże się to z wydłużeniem postępowania. W realiach niniejszej sprawy ważne jest przede wszystkim, czy owa wartość przekroczyła kwotę 200.000 zł (art. 115 § 5 k.k.). Wydaje się, że zebrany materiał dowodowy jest wystarczający do udzielenia odpowiedzi na to pytanie.